

Brüsszel, 2020.2.27.
COM(2020) 73 final

2020/0032 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a Nemzetközi Gabonatanácsban a Szerb Köztársaságnak az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezményhez való csatlakozása tekintetében képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a Nemzetközi Gabonatanácsban a Szerb Köztársaságnak az **1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezményhez** való csatlakozásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezmény

Az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezmény (a továbbiakban: az egyezmény) célja a nemzetközi együttműködés előmozdítása a gabonakereskedelem minden területén, a nemzetközi gabonakereskedelem bővülésének elősegítése, valamint a gabona lehető legszabadabb kereskedelmének biztosítása. Ezen túlmenően az egyezmény a lehető legnagyobb mértékben hozzá kíván járulni a nemzetközi gabonapiac stabilitásának megteremtéséhez valamennyi tag érdekében, továbbá a világ élelmezésbiztonságának fokozásához, és egyeztető és vitafórumot kíván biztosítani a tagok számára a gabonakereskedelemmel kapcsolatban felmerülő problémák megvitatásához.

Az egyezmény 1995. július 1-jén lépett hatályba.

Az Unió részes fele az egyezménynek¹.

2.2. A Nemzetközi Gabonatanács

A Nemzetközi Gabonatanács egy kormányközi szervezet, amely az egyezmény 1. cikkében meghatározott célkitűzések elérésére törekszik. A Nemzetközi Gabonatanács céljai különösen a következők:

- a) a nemzetközi együttműködés előmozdítása a gabonakereskedelem minden területén;
- b) a gabonaágazatban a nemzetközi kereskedelem bővítésének, nyitottságának és tisztességességének elősegítése;
- c) hozzájárulás a nemzetközi gabonapiac stabilitásának megteremtéséhez, a világ élelmezésbiztonságának fokozása, valamint hozzájárulás azon országok fejlődéséhez, amelyek gazdasága függ a gabonakereskedelemtől.

E célkitűzések megvalósítását a tanács a piac átláthatóságának javítása révén kívánja elérni, és ennek érdekében gondoskodik a piacra és a szakpolitikai fejleményekre vonatkozó információk megosztásáról, elemzéséről és az ezekkel kapcsolatos konzultációk lefolytatásáról.

A Nemzetközi Gabonatanácsnak jelenleg 28 tagja van; számos, a világ legnagyobb gabonatermelői és -importőrei közé tartozó ország is részt vesz a munkájában. Az Unió mellett tagja többek között Argentína, Ausztrália, Kanada, Egyiptom, India, Japán, Oroszország, Ukrajna és az USA. Kína és Brazília azonban nem tagjai.

A Nemzetközi Gabonatanács 28 tagja összesen 2 000 szavazattal rendelkezik.

A költségvetési eljárások (lásd az egyezmény 11. cikkét) és ezeken belül a tagok éves pénzügyi hozzájárulásainak meghatározása tekintetében az Unió a 2019/20-as pénzügyi évben² 372 szavazattal rendelkezik.

¹ HL L 21., 1996.1.27., 47. o.

² A Nemzetközi Gabonatanács pénzügyi év alapján működik, amely július 1-től június 30-ig tart.

Döntéshozatal (azaz szavazások) esetén (lásd az egyezmény 12. cikkét) 1 000 szavazaton a 10 exportáló tag (köztük az Unió 245 szavazattal) és 1 000 szavazaton a 18 importáló tag osztozik. Hangsúlyozni kell, hogy elvben a Nemzetközi Gabonatanács konszenzus alapján működik, és nagyon ritka, hogy ténylegesen sor kerül szavazásra.

A Nemzetközi Gabonatanács értekezletein az Uniót a Bizottság képviseli. A tagállamok részt vehetnek a Nemzetközi Gabonatanács értekezletein, különösen a tanácsi üléseken.

2.3. A Nemzetközi Gabonatanács tervezett jogi aktusa

2020. január 23-án a Szerb Köztársaság³ hivatalosan kérelmezte, hogy csatlakozhasson az egyezményhez. 2020. január 27-én a Nemzetközi Gabonatanács titkársága tájékoztatta a tagokat a Szerb Köztársaság kérelméről.

Az egyezmény 27. cikkének (2) bekezdése értelmében az egyezményhez bármely állam kormánya csatlakozhat a tanács által megfelelőnek ítélt feltételek mellett. A Gabonakereskedelmi Egyezmény keretében elfogadott eljárási szabályzat (a továbbiakban: az eljárási szabályzat) 33.d) szabályával összhangban az Adminisztratív Bizottság megvizsgálja a csatlakozás iránt a 27. cikk (2) bekezdése alapján benyújtott kérelmeket, és ajánlásokat fogalmaz meg azokra vonatkozóan a tanács számára.

Az eljárási szabályzat 33.b) szabálya alapján a csatlakozó ország szavazatainak számát az egyezmény 11. cikkének alkalmazásában (azaz a tagok éves pénzügyi hozzájárulásának meghatározása céljából) a csatlakozó ország teljes gabonakereskedelmének a Nemzetközi Gabonatanács összes tagországának teljes gabonakereskedelméhez viszonyított részaránya alapján kell megállapítani.

Az egyezmény 12. cikkének (1) bekezdése értelmében a tanácsnak meg kell határoznia, hogy az egyezmény alkalmazásában mely országok minősülnek exportáló tagnak, és melyek minősülnek importáló tagnak, figyelembe véve az érintett tagok gabonakereskedelmének szerkezetét és az általuk e tekintetben képviselt álláspontot. A tanács ugyanazon cikk (2) és (3) bekezdése alapján határoz továbbá a tagok szavazati jogairól is.

Mivel a Nemzetközi Gabonatanács következő ülésére csak 2020. június 8-án kerül sor, a tanács titkársága javasolta, hogy a tagok levélben szavazzanak a Szerb Köztársaság csatlakozásának a tanács általi jóváhagyásáról, lehetővé téve ezáltal, hogy a csatlakozás már egy korábbi időpontban megtörténhessen. Amennyiben 2020. március 31-ig nem érkezik kifogás a Nemzetközi Gabonatanács jelenlegi tagjai részéről, a Szerb Köztársaság csatlakozása 2020. április 1-jétől hatályba lépne.

Noha az egyezmény nem tartalmaz konkrét szabályokat a postai úton történő szavazás eljárására (avagy az írásbeli eljárásra) vonatkozóan, az egyezménynek a tanács határozatairól rendelkező 14. cikke nem írja elő, hogy az ilyen határozatokat a tanács ülésein kell meghozni.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az **1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezményt** az Unió a 96/88/EK tanácsi határozattal⁴ kötötte meg 1998. június 30-ig terjedő hatállyal, amelyet azóta rendszeres időközönként meghosszabbítottak. Az egyezmény 33. cikkének megfelelően az egyezmény hatálya minden ilyen alkalommal legfeljebb két évvel hosszabbodik meg. Legutóbb 2019 júniusában, a

³ A Szerb Köztársaság mezőgazdaságért, erdészetért és vízgazdálkodásért felelős miniszterének levele útján.

⁴ HL L 21., 1996.1.27., 47. o.

Nemzetközi Gabonatanács határozatával hosszabbították meg, így 2021. június 30-ig marad hatályban⁵.

Az Unió mindig is aktív tagja volt a Nemzetközi Gabonatanácsnak és támogatta a szervezet kibővítését.

A Szerb Köztársaság jelentős mennyiségű mezőgazdasági terméket termel, különös tekintettel a kukoricára, amely a Nemzetközi Gabonatanács tevékenysége által érintett termények közül az egyik legfontosabb.

A Szerb Köztársaság 2009. december 19-én nyújtotta be az EU-tagság iránti kérelmét, és 2012. március 1-jén az Európai Tanács megadta számára a tagjelölt ország státuszt.

E javaslat célja az, hogy megszerezze a Bizottság számára a Tanács felhatalmazását arra, hogy jóváhagyja a Szerb Köztársaságnak az egyezményhez való csatlakozását.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik *„a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”*.

A *„joghatással bíró jogi aktus”* fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervezet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de *„meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”*⁶.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A Nemzetközi Gabonatanács tervezett jogi aktusa a Nemzetközi Gabonatanács tagságának kibővítését vonja maga után. A tervezett jogi aktus joghatással bír, mivel kihat a döntéshozatali egyensúlyra a Nemzetközi Gabonatanácson belül, amelynek határozatait az exportáló és az importáló tagok többségének meg kell szavaznia, és e határozatok az egyezmény 14. cikkében foglaltak értelmében a tagokra nézve kötelező érvényűek.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős

⁵ A Tanács (EU) 2019/813 határozata (2019. május 17.) (HL L 133., 2019.5.21., 19. o.).

⁶ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegüként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a mezőgazdasági termékek kereskedelméhez kapcsolódik.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 207. cikkének első albekezdése.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 207. cikkének első albekezdése, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a Nemzetközi Gabonatanácsban a Szerb Köztársaságnak az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezményhez való csatlakozása tekintetében képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke első albekezdésére, összefüggésben a 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezményt (a továbbiakban: az egyezmény) az Unió a 96/88/EK tanácsi határozat¹ révén megkötötte, és az egyezmény 1995. július 1-jén hatályba lépett. Az egyezményt három évre kötötték meg, és azóta további két éves időszakokra rendszeres időközönként meghosszabbították. A Nemzetközi Gabonatanács legutóbb a 2019 júniusában tartott 49. ülésén hozott határozatában hosszabbította meg az egyezményt², így az 2021. június 30-ig marad hatályban.
- (2) Az egyezmény 27. cikkének (2) bekezdése értelmében az egyezményhez bármely állam kormánya csatlakozhat a Nemzetközi Gabonatanács által megfelelőnek ítélt feltételek mellett.
- (3) 2020. január 23-án a Szerb Köztársaság hivatalosan kérelmezte, hogy csatlakozhasson az egyezményhez.
- (4) 2012. március 1-jén az Európai Tanács tagjelölti státuszt adott Szerbiának.
- (5) A Szerb Köztársaság jelentős gabonatermelő; különösen kukoricából termel számottevő mennyiséget.
- (6) Helyénvaló meghatározni az Unió által a Nemzetközi Gabonatanácsban képviselendő álláspontról, mivel Szerbia csatlakozása az Unió érdekében áll,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Unió nevében a Bizottság által a Nemzetközi Gabonatanácsban képviselendő álláspontról az, hogy a Szerb Köztársaságnak az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezményhez való csatlakozását jóvá kell hagyni.

¹ A Tanács 96/88/EK határozata (1995. december 19.) az 1995. évi Nemzetközi Gabonaügyi Megállapodást alkotó Gabonakereskedelmi Egyezmény és Élelmiszersegély-egyezmény Európai Közösség által történő jóváhagyásáról (HL L 21., 1996.1.27., 47. o.).

² A Tanács (EU) 2019/813 határozata (2019. május 17.) a Nemzetközi Gabonatanácsban az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezmény időbeli hatályának meghosszabbítására tekintettel az Európai Unió által képviselendő álláspontról (HL L 133., 2019.5.21., 19. o.).

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*